

REVIZE SMĚRNICE O PRŮMYSLOVÝCH EMISÍCH

A DALŠÍ MOŽNÉ ÚPRAVY ZÁKONA O INTEGROVANÉ PREVENCI

Duben 2023

Jan Slavík

oddělení integrované prevence a IRZ
Ministerstvo životního prostředí

REVIZE SMĚRNICE O PRŮMYSLOVÝCH EMISÍCH

- Od března 2020 probíhala veřejná konzultace k vstupnímu hodnocení dopadů potenciálních změn IED, kde bylo shromážděno cca 150 vyjádření zejména od veřejnosti, průmyslových a nevládních organizací.
- Koncem září 2020 zveřejnila Evropská **komise souhrnný dokument k problematice revize IED** včetně shrnutí .
- V návaznosti na cestovní mapu k „European Green Deal“ se plánovalo **předložení legislativního návrhu v roce 2021/2022**.
- Návrh byl předložen 5. dubna 2022 jako **COM(2022) 156 final** a má podobu novely stávající IED. Jádrem věcných změn je ve stávající kapitole II.
- Legislativní proces bude propojen s revizí **nařízení o E-PRTR**. Dne 5. dubna 2022 byl předložen návrh nového nařízení jako COM(2022) 157 final.
- Hlavní jednání probíhaly v době českého a švédského předsednictví v letech 2022 a 2023
- Návrh byl diskutován na Radě pro životní prostředí i na Radě pro zemědělství. **V dubnu 2023 schválila Rada pro životní prostředí obecný přístup**. Zahájení debat s Evropským parlamentem se očekává v polovině roku 2023.

SNIŽOVÁNÍ EMISÍ

Čl. 15 (1) nepřímé vypouštění

Pro oblast nepřímého vypouštění odpadních vod (tj. z průmyslového zařízení do kanalizace, zakončené komunální či průmyslovou čistírnou odpadních vod) je stanoveno, že takovýto typ vypouštění podléhá povinnosti stanovit emisní limit.

Při stanovování emisního limitu se přihlíží k efektu koncové čistírny odpadních vod.

Na rozdíl od stávající podoby směrnice stanovuje podmínky tohoto posouzení. Konkrétně nesmí takovéto vypouštění ohrozit provoz čistírny ani zdraví obsluhy, čistírna musí být navržena a provozována tak, aby byla technicky schopna konkrétní vypouštěné látky zachycovat, a celkové množství látek vypouštěných do vodoteče nebude vyšší než při přímém vypouštění ze zařízení v režimu integrované prevence.

Implementace nového ustanovení bude postupná – primárně s novými závěry o BAT, sekundárně s vymezenými (podstatnými) změnami.

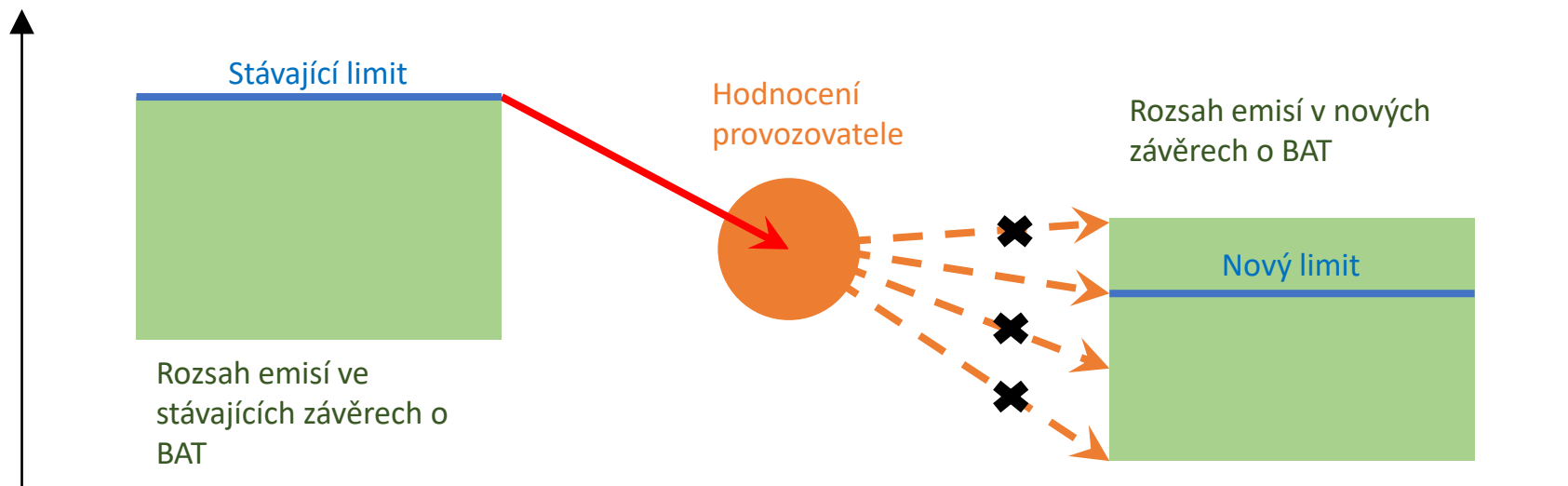
SNIŽOVÁNÍ EMISÍ

Čl. 15 (3) stanovování limitu

Pro běžné provozní podmínky je stanoveno, že se emisní limit bude nově stanovovat nikoliv na horní hladině rozptylu úrovní emisí spojených s nejlepšími dostupnými technikami, ale na (nejnižší) reálně dosažitelné úrovni emisí.

Stanovení emisního limitu se bude dokládat hodnocením dosažitelnosti na dílčím zařízení. Státy si budou moci zavést jednotné emisní limity pro skupiny podobných zařízení (pak nebude individuální hodnocení nutné).

Implementace nového ustanovení bude postupná – primárně s novými závěry o BAT, sekundárně s vymezenými (podstatnými) změnami.

SNIŽOVÁNÍ EMISÍ

Čl. 15 (4) Výjimky z aplikace BAT

Zavádí se dodatečné požadavky na udělování a přezkum výjimek a obecný požadavek, aby případné výjimky nepředstavovali riziko pro standardy kvality životního prostředí.

Dále pak povinný přezkum udělených výjimek po 4 letech.

Podrobné požadavky na posuzování výjimek jsou pak uvedeny v nové příloze č. II a uvádí se rovněž možnost tyto požadavky podrobněji rozvést prostřednictvím implementačního aktu.

Nová příloha II zavádí hodnotící přístup založený na porovnání monetarizovaných / kvantifikovaných efektů na životní prostředí a nákladovost ekologizačních opatření. Hlavním systémovým rozdílem proti metodice zavedené na národní úrovni je skutečnost, že se počítá s časovou hodnotou peněz.

Přechodná ustanovení počítají s přehodnocením udělených výjimek 4 roky po konci transpoziční lhůty (cca 2029).

SNIŽOVÁNÍ EMISÍ

Čl. 15 (5) Výjimky pro krizové situace

Na základě iniciativy členských států bylo doplněno ustanovení v případě závažného narušení dodávek surovin či energií nebo jejich nedostatku, případně akutní potřeby výroby pro veřejné zdraví či bezpečnost.

Pro tyto případy nicméně platí povinnost dodržovat (rozvolněný) emisní limit a emise monitorovat.

Maximální doba této výjimky je 6 měsíců. O udělené výjimce je nutné informovat veřejnost a Evropskou komisi.

Výjimku je možné aplikovat ihned po transpozici do národní legislativy (tj. maximálně do dvou let po vstupu v platnost) – cca 2026.

SNIŽOVÁNÍ EMISÍ

Čl. 15a **Hodnocení souladu naměřených hodnot s limity**

Nové ustanovení ukládá, aby při validaci výsledků měření nepřekračovala odečítaná hodnota nejistotu měřicí metody.

Evropská komise podrobnosti postupu zpracuje v podobě implementačního aktu, který budou muset odsouhlasit členské státy.

Nebude se uplatňovat duplicitně s existující úpravou v IED pro velká spalovací zařízení a spalování odpadu.

Během jednání bylo Evropskou komisí deklarováno, že implementační akt bude spíše obecnějšího charakteru.

Implementace nového ustanovení bude postupná – primárně s novými závěry o BAT, sekundárně s vymezenými (podstatnými) změnami.

INOVACE A TRANSFORMACE

Čl. 13 tvorba BREF a závěrů o BAT

Mezi zapojené subjekty se nově uvádí Evropská agentura pro chemické látky (ECHA). Účelem je lepší podchycení problematiky použití nebezpečných látek a jejich substituce při procesech tvorby referenčních dokumentů.

Novým textem je zajištěna ochrana obchodního tajemství či analogických citlivých údajů v procesu výměny informací. Tato ochrana bude zajištěna podpisem příslušných dokumentů u zástupců členských států a nevládních organizací. Se zástupci průmyslu či konkrétními provozovateli nebude tento typ informace sdílen.

Změna vyvolala technickou debatu ohledně napojení procesu na další legislativu. EK vysvětlila podrobně fungování systému ochrany obchodního tajemství vycházející ze stávající praxe.

Úprava bude platit okamžitě poté, co novela směrnice vstoupí v platnost (cca 2024).

INOVACE A TRANSFORMACE

Čl. 27a – 27d posílení úlohy nově vznikajících technik

Zavádí se nový institut inovačního centra pro průmyslovou transformaci a emise (INCITE). Inovační centrum bude shromažďovat informace o nových technikách v oblasti technické ochrany životního prostředí a bude hodnotit jejich připravenost k praktickému použití.

Doba možné výjimky z emisních limitů k testování nově vznikajících technik se prodlužuje ze stávajících 9 na 24 měsíců. Rovněž se ruší požadavek, aby po ukončení této doby byl provoz buď zastaven, nebo by bylo zařízení v souladu s úrovněmi emisí spojených z nejlepšími dostupnými technikami.

V případě, že se provozovatel rozhodne po publikaci závěrů o nejlepších dostupných technikách dosahovat úrovní emisí spojených s nově vznikajícími technikami, tak se doba na adaptaci povolení / zařízení prodlužuje ze 4 na 6 let.

Provozovatelé budou mít za povinnost do 30. června 2030 zahrnout do svého environmentálního managementu transformační plán ve vztahu ke klimaticky neutrální ekonomii do roku 2050.

Úprava bude platit okamžitě poté, co novela směrnice vstoupí v platnost v případě INCITE. Podmínky, vztahující se na provozovatele, pak po provedení transpozice (maximálně 2 roky po vstoupení v platnost) – cca 2026.

MATERIÁLOVÁ EFEKTIVITA, CIRKULARITA A DEKARBONIZACE

Čl. 14a environmentální management

Tento systém bude muset být zaveden pro všechna zařízení spadající pod plnohodnotný systém integrované prevence (tj. nikoliv velkochovy).

Systém bude obsahovat minimálně prevenci vzniku odpadů a rizik spojených s nebezpečnými látkami. Rovněž by měl sloužit k optimalizaci nakládání se surovinami.

Součástí systému by měla být práce s příslušnými benchmarky, hodnocení životního cyklu dodavatelského řetězce, inventura nebezpečných látek (a jejich případná substituce).

Základní informace o systému managementu budou veřejně k dispozici. Evropská komise do konce roku 2025 připraví požadavky na zveřejnění jako implementační akt, který samostatně schválí členské státy.

Požadavky mají být úměrné charakteru zařízení a lze je splnit i prostřednictvím standardního / existujícího systému.

Systém by měl být připraven k externímu auditu 3 roky po uplynutí transpoziční lhůty (cca 2028).

MATERIÁLOVÁ EFEKTIVITA, CIRKULARITA A DEKARBONIZACE

Čl. 9 (2) a 15 (3a) závaznost parametrů environmentální výkonnosti

Ve vztahu k ukládání závazných podmínek provozu se zavádí způsob stanovení úrovně environmentální výkonnosti (např. energetické účinnosti, měrná spotřeba vody apod.) a to analogickým způsobem jako u emisního limitu – za běžných provozních podmínek by nemělo docházet k překračování úrovní, které jsou uvedeny v závěrech o nejlepších dostupných technikách.

K původnímu návrhu bylo dopracováno ustanovení, umožňující udělovat výjimky. Ustanovení je analogické k emisním limitům.

Na závěr projednávání byla provedena úprava, kdy došlo k obnovení zrušeného čl. 9 (2). V důsledku se nemusí v členských státech zezávazňovat parametr energetické účinnosti u zařízení, která spadají pod obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.

Implementace nového ustanovení bude postupná – pouze s novými závěry o BAT.

ÚČAST VEŘEJNOSTI A PŘÍSTUP KE SPRAVEDLNOSTI

Čl. 24 Účast veřejnosti na přezkumech povolení

Nově se zahrnují situace, kdy takovou aktualizaci vyžaduje bezpečnost provozu a revidované standardy kvality životního prostředí (tj. imisní limity).

Za významnější rozšíření lze považovat zavedení participace veřejnosti na situace, kdy se povolení aktualizuje, aby bylo v souladu s novými závěry o nejlepších dostupných technikách (nebo těmito technikami obecně, pokud povolení není a nebude žádnými závěry pokryto).

Čl. 25 přístup ke spravedlnosti

Postavení v odvolacím řízení nebude určováno postavením, který měla dotčená veřejnost v přípravě rozhodnutí. Vymezeny základní požadavky na proces.

Uvedená část návrhu vyvolala velkou debatu, nicméně podle Právního servisu nebudou mít změny návrhu praktické dopady. Nové povinnosti vychází z mezinárodních smluv/judikatury a platí bez ohledu na podobu směrnice.

Úprava bude platit po provedení transpozice do národní legislativy (maximálně 2 roky po platnosti směrnice) – cca 2026.

SANKCE A KOMPENZACE

Čl. 79 Sankce

Jsou stanovena pravidla pro sankce za porušení vnitrostátních předpisů přijatých podle této směrnice. Povinnost zohledňovat povahu, závažnost a rozsah přestupku, ovlivněné prostředí / populaci a skutečnost, jestli se jedná o opakovaný přestupek.

Čl. 79a Kompenzace

Možnost pro fyzické osoby požadovat kompenzaci od provozovatele za poškození zdraví v důsledku provozu v rozporu s povolením. Členské státy mají možnost omezit aplikaci směrem do minulosti.

V průběhu jednání byl text velmi zobecněn a byl posílen princip subsidiarity.

Úprava bude platit po provedení transpozice do národní legislativy (maximálně 2 roky po platnosti směrnice) – cca 2026.

REGULOVANÉ ČINNOSTI

Rozšiřuje se působnost směrnice v oblasti velkochovů a zároveň se převádí do zjednodušeného režimu ve zvláštní kapitole.

Kategorii **1.4** rozšiřuje regulovanou oblast o **pyrolýzu** a podkategorie **a)** se rozšiřuje na uhlí (doposud pouze černé uhlí).

Kategorie **2.3 zpracování železných kovů** se rozšiřuje o několik podkategorií (válcování a tažení za studena).

Ve zcela nové kategorii **2.7** je zahrnuta **produkce baterií** (mimo čistě montáže) s produkční kapacitou vyšší než 12 000 tun za rok.

Zásadní rozšíření představuje nová kategorie **3.6**, zahrnující **těžbu a zpracování některých průmyslových minerálů a železných rud**. Nejsou zahrnuty stavební materiály (tj. kámen, písek apod.), energetické suroviny a vzácné kameny.

V průběhu projednávání byla nově upravena problematika **výroby vodíku elektrolýzou vody** – do působnosti směrnice nově spadá pouze v případě, že je vyšší než 50 tun za den.

Zcela nově zahrnované činnosti budou muset získat integrované povolení během 4 let po zveřejnění příslušných závěrů o BAT, nejpozději však do 9 let od platnosti směrnice (cca 2033).

REGULOVANÉ ČINNOSTI

V některých kategoriích se pouze upravuje stávající textace

Kategorie **2.3 zpracování železných kovů** se upravuje prahová hodnota a text pro kovárny a lisovny za tepla.

Kategorie 6.2 pro **textilní průmysl** zahrnuje některé další činnosti.

Zařízení, kde vznikne díky těmto úpravám nutnost získat integrované povolení, tak budou muset učinit během 4 let od konce transpoziční lhůty (cca 2030).

ČASOVÝ HARMONOGRAM

16. března 2023	Rada pro životní prostředí odhlasovala společný přístup.
29. března 2023	Výboru Evropského parlamentu pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE) odsouhlasil balík kompromisních pozměňovacích návrhů.
25. května 2023	Výboru Evropského parlamentu pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI) bude hlasovat o pozměňovacích návrzích.
2024	Ukončení vyjednávacího procesu, platnost směrnice.
2026	Transpozice do národní legislativy (24 měsíců od platnosti směrnice).

ZMĚNY V ZÁKONĚ O INTEGROVANÉ PREVENCI

Současně s implementací změn ve směrnici o průmyslových emisích jsou zvažovány tyto úpravy v zákoně o integrované prevenci:

- **Sloučení IRZ / E-PRTR a zákona o integrované prevenci.**
- **Omezení požadavků na roční zprávu** pouze na údaje o emisích a dalších měřených (kvantifikovaných) parametřů.
- **Sloučení reportingových povinností** podle složkových předpisů a zákona o integrované prevenci.
- **Elektronizace agendy** povolovacích a kontrolních řízení (žádost, vyjádření, rozhodnutí a zprávy prostřednictvím strukturovaných dat) za použití datových standardů ARAMIS.
- **Sjednocení procesního modelu pro podstatné a nepodstatné změny.**
- **Povinná notifikace zahájení řízení / zrušení zasílání rozhodnutí MŽP.**
- Příprava „**obecně závazných pravidel**“ formou vyhlášky, které by plně nahrazovaly složkovou legislativu.

DĚKUJI ZA POZORNOST

Použité obrázky:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Common_Nightingale.jpg

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bruxelles_-_Commission_Europ%C3%A9enne_Berlaymont_\(23191436909\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bruxelles_-_Commission_Europ%C3%A9enne_Berlaymont_(23191436909).jpg)

https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Forget-me-not_close_600.jpg

